

9. 2. 2026

ÚVOD

Sekce dohledu nad finančním trhem ČNB v průběhu 2. pololetí 2025 dokončila hodnocení rizikového profilu jednotlivých úvěrových institucí, včetně adekvátnosti jejich řídicích a kontrolních systémů. Následně stanovila nové hodnoty kapitálových požadavků v rámci Pilíře 2, které jsou účinné od 1. 1. 2026 a které jsou úvěrové instituce povinny dodržovat nad úrovní minimálních požadavků stanovených právními předpisy (tzv. požadavky Pilíře 1). Tato informace navazuje na zprávy publikované v minulých letech a popisuje 1) přístup dohledu ČNB k hodnocení úvěrových institucí, 2) výsledky hodnocení provedeného v roce 2025 a 3) dohledové priority ČNB pro další období.

Hlavní závěry z provedeného hodnocení lze shrnout následovně:

- Sektor úvěrových institucí zůstává stabilní, ziskový, udržuje si adekvátní kapitálové vybavení, disponuje vysokou likviditou a je tak schopen plnit svoji funkci finančního zprostředkování a podporovat rozvoj tuzemské ekonomiky. Banky investují do svého rozvoje, a to jak do modernizace technologií a digitalizace svých služeb a jejich bezpečnosti, tak do inovací svých produktů s cílem udržet svou konkurenceschopnost na trhu.
- Rizika plynoucí z předchozího období vysoké inflace a zvýšených úrokových sazeb se v portfoliích úvěrových institucí významněji nematerializovala, nicméně část dopadů se může projevit až s určitým odstupem, a to i s ohledem na pokračující proces refixací nízko úročených hypoték na vyšší úrokovou sazbu.
- Makroekonomické prostředí, ve kterém úvěrové instituce působí, zůstává nadále poznamenáno zvýšenými riziky a nejistotami ohledně vývoje geopolitické situace a ekonomik zemí hlavních obchodních partnerů tuzemských firem. Střednědobou výzvu pro úvěrové instituce rovněž představují dopady postupujícího procesu dekarbonizace ekonomiky a rychlý rozvoj automatizace a umělé inteligence, které spolu se stárnutím populace povedou ke změnám na trhu práce.
- Průměrný kapitálový požadavek dle Pilíře 2 (P2R, Pillar 2 Requirement) vážený objemem rizikově vážených expozic jednotlivých úvěrových institucí stanovený na základě provedeného hodnocení dosáhl 2,6 %, což je o 0,2 p. b. méně než v předchozím roce.
- V případě velkých bank činila průměrná vážená hodnota P2R 2,3 %, u středních bank 3,4 % a u malých bank a poboček ze zemí mimo EU 6,7 %.

- Průměrný souhrnný kapitálový požadavek (OCR, Overall Capital Requirement), který kromě požadavků Pilíře 1 a Pilíře 2 zahrnuje také požadavky vyplývající z makroobezřetnostních kapitálových rezerv, od 1. 1. 2026 činí 16,4 %. Průměrný celkový kapitálový poměr tuzemských úvěrových institucí přitom k 30. 9. 2025 dosahoval hodnoty 21,2 %, tj. s dostatečnou rezervou převyšoval stanovené požadavky.
- V souhrnu za všechny instituce představují kapitálové požadavky P2R stanovené pro rok 2026 v absolutním vyjádření kapitál ve výši 80,7 mld. Kč, přičemž ve srovnání s předchozími požadavky platnými pro rok 2025 došlo ke snížení celkového požadovaného kapitálu k rizikům nekrytým v rámci Pilíře 1 zhruba o 6,2 mld. Kč.¹
- Nejvýznamnější složku P2R nadále představují požadavky ke krytí úrokového rizika bankovního portfolia, rizika koncentrace a rizik plynoucích z úvěrových portfolií institucí, v rámci kterých je zohledňována také míra krytí prostřednictvím vytvořených opravných položek.
- Kromě plošně zohledňovaných rizik dohled ČNB v rámci P2R vyhodnocuje také rizika specifická pouze pro některé instituce. V roce 2025 byly takto stanoveny požadavky zejména ke krytí rizika spojeného s nižší účinností řídicího a kontrolního systému, včetně nedostatků v oblasti nastavení systémů pro zamezování praní špinavých peněz (AML), a to mj. ve spojení se zvýšeným reputčním rizikem dané instituce.
- Spolu s dodatečnými požadavky na kapitál dohled úvěrovým institucím v rámci procesu SREP opětovně komunikoval také kvalitativní požadavky za účelem zkvalitnění jejich řídicích a kontrolních systémů a systémů řízení rizik či úpravy postupů v oblasti odborné péče nebo AML.
- Obdobně jako v předchozím období procesu přezkumu se dohled i v loňském roce ve větší míře zaměřil na způsob řízení rizika likvidity a financování, a to jak v domácí měně, tak ve významných cizích měnách (zejm. EUR). Trh depozit stále disponuje dostatečnou kapacitou pro krytí potřeby stabilního financování úvěrových institucí, avšak vývoj na trhu vyžaduje, aby byla riziku financování a likvidity nadále věnována zvýšená pozornost. Důvodem je mimo jiné klesající stabilita klientských vkladů spojená s rostoucím konkurenčním prostředím (zejm. v oblasti úrokových sazeb na retailová depozita) a postupující digitalizací bankovních služeb a s tím spojený růst nákladů na udržení depozit. Úvěrovým institucím bylo proto v rámci procesu SREP komunikováno několik kvalitativních požadavků za účelem zkvalitnění jejich procesů a posílení vpředhledícího přístupu k řízení rizik v této oblasti. Současně bylo na stránkách ČNB zveřejněno Dohledové sdělení k řízení rizika financování a likvidity.

1) PŘÍSTUP K HODNOCENÍ ÚVĚROVÝCH INSTITUCÍ V ROCE 2025

Metodika procesu přezkumu a vyhodnocení (SREP, Supervisory Review and Evaluation Process) popsaná v předchozích zprávách nedoznala v roce 2025 významnějších změn. Stejně jako v minulých letech se dohled v roce 2025 v rámci hodnocení SREP zaměřoval především na **posouzení životaschopnosti a obchodního modelu jednotlivých úvěrových institucí, míry jimi podstupovaných rizik a úrovně jejich řídicích a kontrolních systémů** (zejm. na základě poznatků o kvalitě systému řízení rizik z provedených kontrol na místě či dohledových šetření). **Vyústěním procesu byla aktualizace výše kapitálových požadavků dle Pilíře 2 (P2R, Pillar 2 Requirement), které jednotlivé instituce musejí držet za účelem krytí rizik, jež nejsou kryta minimálními**

¹ Dle výše rizikově vážených expozic k 30. 9. 2025.

požadavky stanovenými v nařízení o kapitálových požadavcích CRR (označovanými jako požadavky Pilíře 1), a to buď vůbec, anebo nedostatečně.²

Kromě toho dohled opět posuzoval míru odolnosti institucí během výrazně nepříznivých scénářů ekonomického vývoje prostřednictvím sady zátěžových testů, a to za účelem stanovení pokynu dle Pilíře 2 (P2G, Pillar 2 Guidance). P2G sice není přímo závazným požadavkem, jehož neplnění by například automaticky omezovalo výplatu dividend ze strany jednotlivých institucí, ale poskytuje jim dodatečné vodítko ohledně kapitálového poměru, který považuje dohled ČNB za odpovídající pro danou úvěrovou instituci s ohledem na její obchodní model, rizika a zdroje jejich krytí. Očekává se přitom, že úvěrové instituce tuto hodnotu zohlední ve svém kapitálovém plánování.

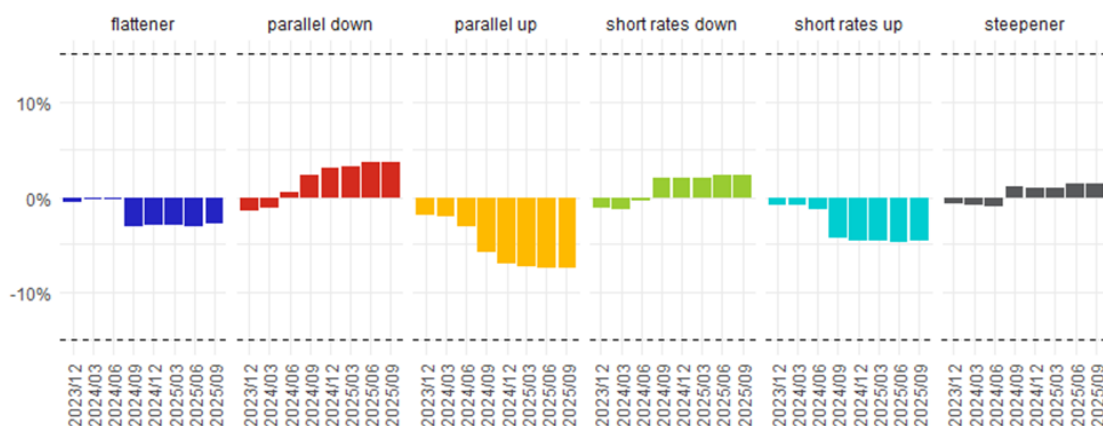
V případě velkých bank, které jsou součástí evropských bankovních skupin, dohled v rámci hodnocení SREP opět úzce spolupracoval s ECB a dalšími členy příslušných kolegií orgánů dohledu. Společným cílem zúčastněných dohledových autorit bylo celý proces zefektivnit a časově zkrátit, a to zejména prostřednictvím většího zaměření na klíčová rizika. **V roce 2025 byla společná rozhodnutí vydávána v nově připraveném formátu, který měl bankám umožnit lepší porozumění výsledkům hodnocení a prioritizovat tak jejich činnosti při odstraňování zjištěných nedostatků. Současně byl celý proces zkrácen o dva měsíce, když byly požadavky vyplývající ze společných hodnocení jednotlivým bankovním skupinám odesílány již v průběhu října 2025.**

2) VÝSLEDKY HODNOCENÍ SREP PROVEDENÉHO V ROCE 2025

POŽADAVKY P2R

Nejvýznamnější složku požadavků P2R (v průměrné výši 1,2 %) představuje požadavek ke krytí úrokového rizika bankovního portfolia (IRRBB, interest rate risk of the banking book), v jehož rámci je mj. posuzován dopad několika scénářů vývoje úrokových sazeb (úrokových šoků) do ekonomické hodnoty vlastního kapitálu (graf 1 doplněný o regulační limity ve výši +/- 15 % Tier 1 kapitálu) a do čistého úrokového zisku úvěrové instituce, přičemž je zohledňována pravděpodobnost materializace úrokových šoků u jednotlivých významných měn na základě komunikace příslušných centrálních bank a očekávání trhu.

Graf 1 – Dopad regulatorních úrokových šoků do ekonomické hodnoty kapitálu

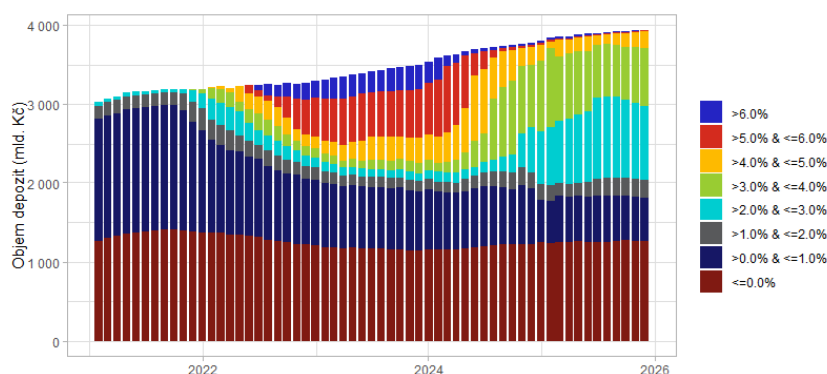


² Například v důsledku nedostatků v používaných interních modelech pro stanovení kapitálových požadavků v Pilíři 1, či pro výpočet opravných položek k úvěrovému portfoliu.

Při posuzování míry úrokového rizika ČNB rovněž zohledňuje zvýšení citlivosti části klientských depozit na výši úrokových sazeb. Navzdory stabilizaci úrokových sazeb, ke které došlo po jejich poklesu v uplynulých letech, nadále narůstá podíl výše úročených depozit (graf 2). Objem neúročených a nízkou úročených depozit sice neklesá, ale nárůst objemu depozit se realizuje téměř výlučně ve více úročených depozitech³. Současně pokračuje nárůst objemu prostředků investovaných do podílových fondů a dalších obdobných produktů.

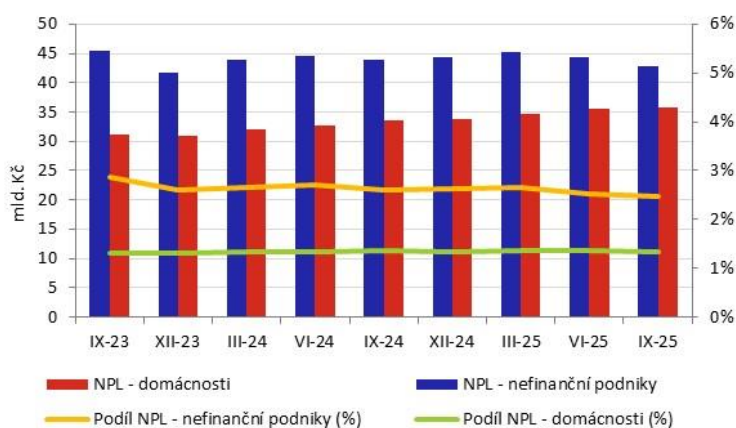
Oba uvedené faktory spolu s nárůstem spotřeby domácností zvyšují nejistotu ohledně správnosti úvěrovými institucemi odhadovaných parametrů, které jsou používány v modelech pro depozita bez termínu splatnosti (a to zejména ve vztahu k identifikaci stabilních a úrokově necitlivých, popř. úrokově málo citlivých depozit) pro účely řízení úrokového rizika a rizika likvidity a financování.

Graf 2 – Vývoj korunových depozit domácností v členění podle úrokových sazeb



P2R ke krytí úvěrového rizika činil stejně jako v loňském roce 0,5 %. Kvalita úvěrových portfolií úvěrových institucí zůstává i přes mírné nárůsty objemu nevýkonných úvěrů v segmentu spotřebitelských úvěrů nadále velmi dobrá (graf 3).

Graf 3 – Vývoj objemu a podílu nevýkonných úvěrů (NPL)



Současně prognózy vývoje českého hospodářství předpokládají v následujícím období pokračující růst reálného HDP, přičemž rizika pro ekonomický výhled plynoucí z předchozího období vysoké inflace a nejistot spojených s protekcionistickými opatřeními v zahraničním obchodě ze strany některých zemí se postupně snižují. Přesto

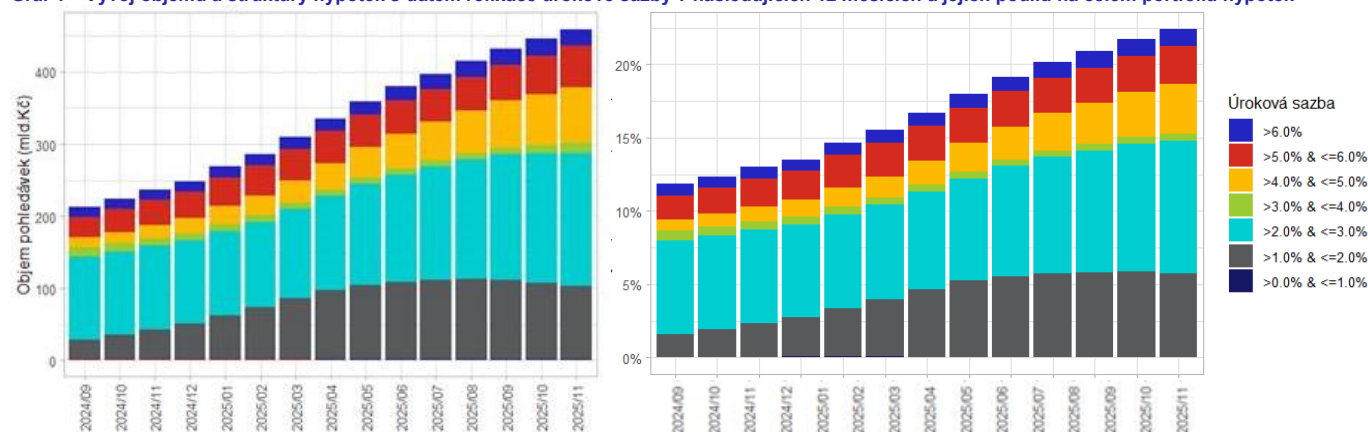
³ A to i v situaci, kdy jednotlivé instituce zpřísňují pravidla pro přiznání vyšších úrokových sazeb na spořicíh účtech s cílem snížit své úrokové náklady.

zůstává makroekonomické prostředí, ve kterém úvěrové instituce působí, nadále poznamenáno zvýšenými geopolitickými riziky a nejistotou ohledně vývoje ekonomik zemí hlavních obchodních partnerů tuzemských firem.

V případě sektoru domácností byla zvýšená pozornost při určování dodatečných kapitálových požadavků opětovně věnována zejména portfoliím hypotečních úvěrů, u nichž by v následujícím období mohlo dojít k realizaci rizika nesplacení v důsledku navýšení úrokové sazby po její refixaci.

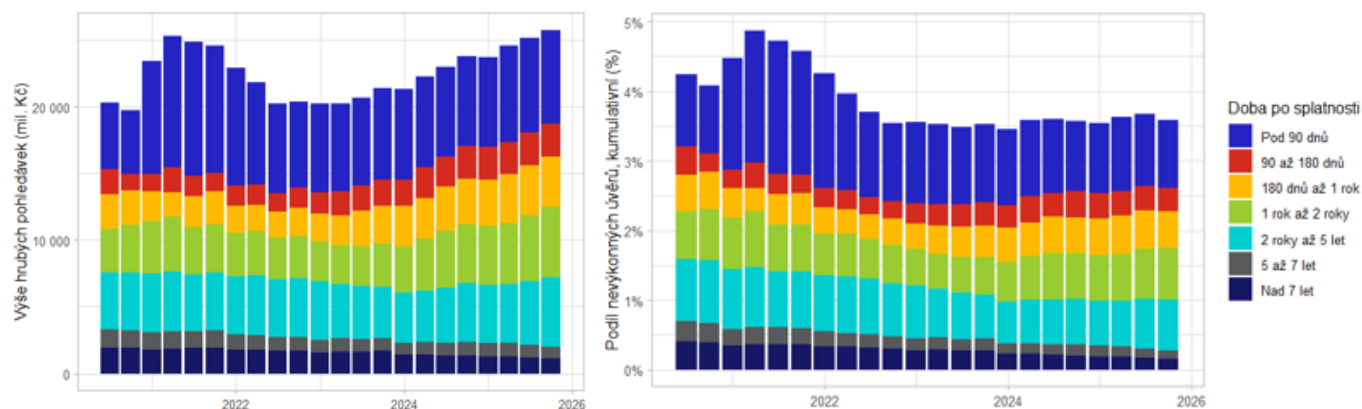
Úvěrové riziko spojené s nárůstem úrokových sazeb u hypoték je rozloženo v čase s ohledem na různé termíny jejich refixací, přičemž v roce 2026 by měly být refixovány historicky nejvyšší objemy hypoték, které byly poskytnuty v období velmi nízkých úrokových sazeb před rokem 2022 (graf 4). Zvýšené úvěrové riziko plynoucí z refixací sazeb je sice částečně kompenzováno opětovným růstem reálných mezd, ten však dosud jen dorovnává propad kupní síly z období vysoké inflace.

Graf 4 – Vývoj objemu a struktury hypoték s datem refixace úrokové sazby v následujících 12 měsících a jejich podílu na celém portfoliu hypoték

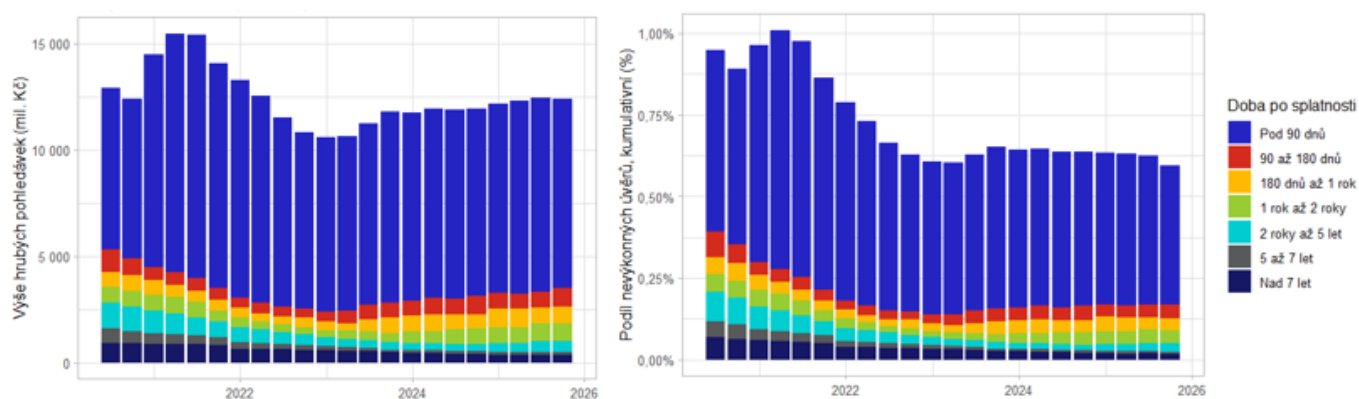


Negativní dopady vyšších životních nákladů se projevily pouze v segmentu nezajištěných spotřebitelských úvěrů, u kterých již od roku 2023 dochází k postupnému mírnému nárůstu objemu úvěrů v selhání. Současně je u nich patrný trend prodlužování doby po splatnosti (graf 5a). Mírný nárůst nevýkonných úvěrů, které jsou alespoň 90 dnů po splatnosti, lze pozorovat i v případě zajištěných úvěrů domácnostem (graf 5b). Podíl nevýkonných úvěrů stagnuje, což je ovšem dáno významným nárůstem nově poskytnutých úvěrů.

Graf 5a – Vývoj objemu a podílu nevýkonných úvěrů domácnostem nezajištěných obytnou nemovitostí a jejich struktury dle doby po splatnosti

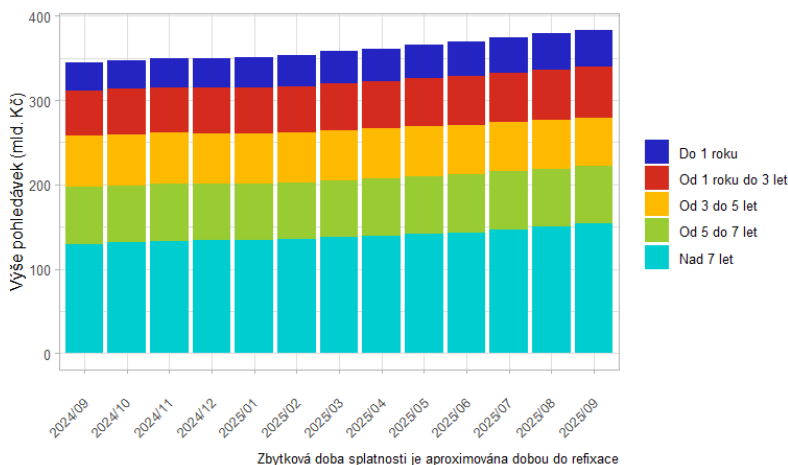


Graf 5b – Vývoj objemu a podílu nevýkonných úvěrů domácnostem zajištěných obytnou nemovitostí a jejich struktury dle doby po splatnosti



Kromě rostoucího objemu úvěrů v selhání lze v segmentu spotřebitelských úvěrů pozorovat také prodlužování průměrné doby splatnosti portfolia těchto úvěrů, když k nárůstu objemu dochází převážně u úvěrů se splatností nad 7 let (graf 6).

Graf 6 – Vývoj objemu a struktury portfolia spotřebitelských úvěrů v členění podle zbytkové doby splatnosti



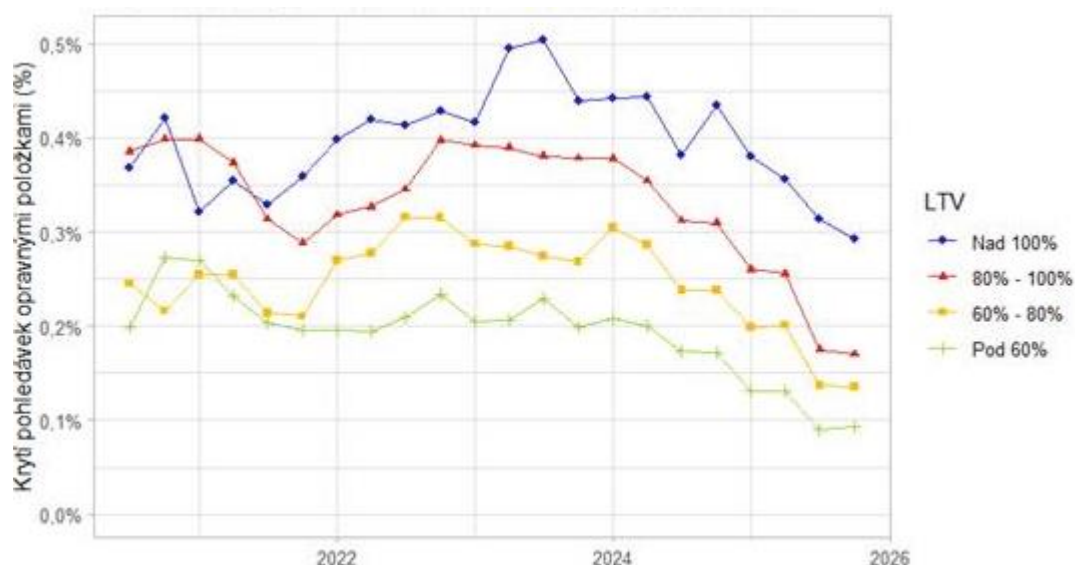
Dohled ČNB v rámci procesu SREP v roce 2025 opětovně věnoval zvýšenou pozornost vývoji krytí úvěrů a pohledávek opravnými položkami.

Řada úvěrových institucí v průběhu minulých let rizika související s inflací a nárůstem úrokových sazeb zohledňovala a kryla prostřednictvím dodatečných portfoliových opravných položek, které vytvářely nad rámec standardních modelových výpočtů prostřednictvím tzv. management overlays. Jednalo se zejména o rizikové faktory, které jejich modely používané pro účely výpočtu opravných položek nepokrývaly, nebo je pokrývaly pouze částečně. Opravné položky byly takto dotvářeny zejména k podnikovým klientům z energeticky náročných odvětví a v případě fyzických osob ke klientům s nižšími příjmy a klientům s očekávaným nárůstem úrokové sazby po refixaci.

Vzhledem k odeznívání těchto rizik však od roku 2024 dochází k postupnému rozpouštění takto natvořených opravných položek, přičemž se však přístupy jednotlivých úvěrových institucí navzájem liší. Některé z nich část těchto opravných položek transformovaly do overlays určených ke krytí rizik souvisejících s geopolitickými riziky, jiné rozšířily svůj modelový aparát o metody či nástroje zohledňující nastupující rizika ve vybraných odvětvích či ekonomice

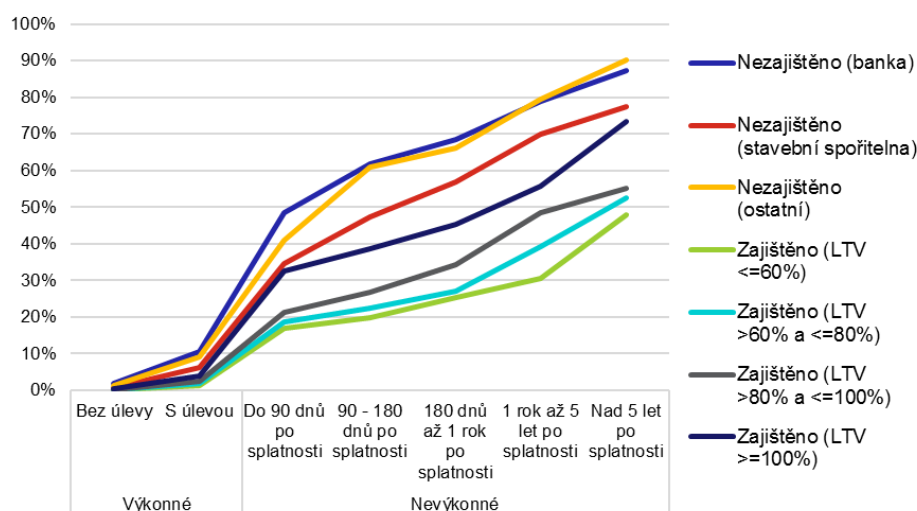
obecně. V případě některých úvěrových institucí však již celková míra krytí úvěrů opravnými položkami poklesla i pod úroveň z období před vypuknutím pandemie koronaviru, a to zejm. v segmentu hypotečních úvěrů (graf 7).

Graf 7 – Vývoj krytí úvěrů opravnými položkami – výkonné úvěry domácnostem zajištěné obytnou nemovitostí



Pro vyhodnocování přiměřenosti výše opravných položek ČNB vychází ze srovnávací analýzy úrovně krytí jednotlivých subportfolií úvěrů. Pro každé subportfolio (vymezené typem pohledávky, ekonomickým sektorem, počtem dnů po splatnosti, výší LTV u úvěrů zajištěných nemovitostmi a rovněž informací o případné úlevě u výkonných úvěrů) stanovuje benchmarkovou hodnotu míry krytí pohledávek opravnými položkami, která kromě aktuální míry krytí zohledňuje i historická pozorování z období ekonomického poklesu (graf 8). Agregované rozdíly⁴ mezi výší opravných položek, která by odpovídala takto stanovené benchmarkové hodnotě, a skutečnou výší opravných položek vytvořených úvěrovou institucí pak vstoupily do hodnocení míry úvěrového rizika a následně i do stanovení P2R.

Graf 8 – Benchmarkové hodnoty míry krytí pohledávek opravnými položkami pro úvěry domácnostem (k 30. 9. 2025)



⁴ Tj. po kompenzaci kladných a záporných hodnot na jednotlivých segmentech úvěrového portfolia jednotlivých úvěrových institucí.

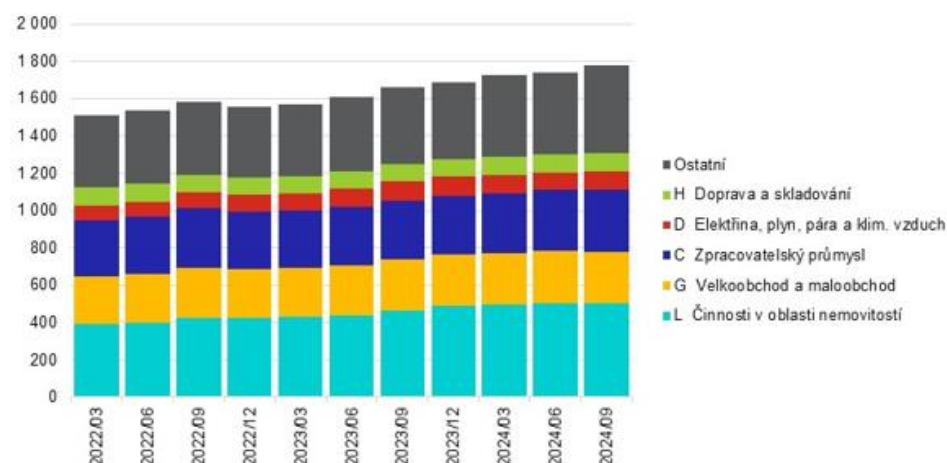
Tabulka 1 – Benchmarkové hodnoty míry krytí pohledávek opravnými položkami pro úvěry domácnostem (k 30. 9. 2025)

	Výkonné		Nevýkonné (dle doby po splatnosti)				
	bez úlevy	s úlevou	<= 90 dnů	> 90 <= 180 dnů	> 180 dnů a <= 1 rok	> 1 rok a <= 5 let	> 5 let
Nezajištěno (banky)	1,81 %	10,53 %	48,41 %	61,94 %	68,60 %	79,04 %	87,31 %
Nezajištěno (stav. spoř.)	0,58 %	6,28 %	34,48 %	47,20 %	56,99 %	70,02 %	77,53 %
Nezajištěno (ostatní)	1,19 %	9,15 %	40,93 %	60,85 %	66,08 %	79,53 %	90,27 %
Zajištěno (LTV pod 60 %)	0,15 %	1,24 %	16,83 %	19,94 %	25,20%	30,42 %	48,04 %
Zajištěno (LTV 60 % – 80 %)	0,20 %	1,86 %	18,54 %	22,56 %	27,05%	39,34 %	52,58 %
Zajištěno (LTV 80 % – 100 %)	0,25 %	2,48 %	21,38 %	26,82 %	34,19%	48,40 %	55,15 %
Zajištěno (LTV nad 100 %)	0,36 %	3,78 %	32,69 %	38,55 %	45,39%	55,73 %	73,32 %

Na rozdíl od předchozích let dohled v roce 2025 neprováděl v rámci hodnocení SREP srovnávací analýzu rizikových vah bank s pokročilým přístupem pro výpočet kapitálových požadavků k úvěrovému riziku (IRB). Důvodem byla novela nařízení o kapitálových požadavcích označovaná jako CRR 3, která přinesla relativně významné změny ve výpočtech požadavků. Za účelem poskytnutí dostatečného času na realizaci prvních výpočtů kapitálových poměrů podle nových pravidel došlo k prodloužení termínu pro vykazání prvních hodnot až do 30. 6. 2025, proto nebyly údaje pro účely hodnocení SREP k dispozici. Následně reportované hodnoty podle nových pravidel nicméně potvrdily předchozí odhady o nepřilíh významném dopadu změny regulace z pohledu celého sektoru úvěrových institucí⁵, přičemž u některých bank s pokročilým IRB přístupem došlo k nárůstu rizikových vah z důvodu povinnosti aplikovat regulační koeficienty místo vlastních odhadů u části úvěrových portfolií (banky, finanční instituce, velké nefinanční podniky).

Významnou složku celkového požadavku P2R s přibližně 1/4 podílem představují přírážky ke krytí rizika koncentrace, a to jak rizika odvětvové a produktové koncentrace (požadavek ve výši 0,4 %), tak rizika velkých expozic (0,3 %). Riziko koncentrace není zohledněno v rámci požadavků Pilíře 1, neboť regulace v případě úvěrového rizika předpokládá dokonalou diverzifikaci úvěrového portfolia.

Graf 9 – Struktura úvěrů poskytnutých nefinančním podnikům podle odvětví (mld. Kč)



⁵ Ve struktuře kapitálových požadavků došlo v důsledku nových metod výpočtu k mírnému nárůstu kapitálové potřeby ke krytí operačního rizika, které však bylo kompenzováno snížením požadavků k úvěrovému riziku.

V případě rizika velkých expozic je aplikována kapitálová přírážka k významným expozicím úvěrových institucí, která zohledňuje jak jejich velikost, tak míru rizika selhání. Kapitálová přírážka k riziku odvětvové koncentrace zohledňuje míru koncentrace úvěrového portfolia vůči jednotlivým produktům, ekonomickým sektorům a odvětvím měřenou výší Herfindahlova–Hirschmanova indexu.

S ohledem na vyšší volatilitu cen finančních aktiv je v rámci procesu SREP zohledňováno také **riziko rozšíření úvěrových rozpětí (požadavek ve výši 0,1 %)**, které by se mohlo negativně promítnout v hodnotách dluhových cenných papírů v majetku úvěrových institucí, jež jsou přeceňovány na reálnou hodnotu a nejsou zahrnuty do obchodního portfolia.⁶ S ohledem na relativně nízké objemy dluhopisů korporátních emitentů v jejich portfoliích však tato přírážka není významná.

ČNB rovněž průběžně sleduje expozice vůči vládním institucím (nejčastěji se jedná o státní dluhové cenné papíry) a vyhodnocuje nejen rizika spojená s negativním dopadem případné změny jejich úvěrového hodnocení, ale rovněž riziko koncentrace. Toto riziko je nicméně i nadále hodnoceno jako systémově nevýznamné, a to s ohledem na úvěrovou kvalitu emitentů, a tudíž velmi nízkou pravděpodobnost materializace rizika v uvažovaném časovém horizontu.

Dohled ČNB se v roce 2025 nadále zaměřoval také na riziko likvidity a financování, zejména pak na vyhodnocování adekvátnosti opatření, která úvěrové instituce přijaly v návaznosti na nedostatky v systémech řízení těchto rizik zjištěných v průběhu předchozích dohledových šetření zaměřených na řízení jak celkové, tak cizoměnové likvidity. Na rozdíl od roku 2024 již dohled institucím nestanovoval dodatečný kapitálový požadavek ke krytí rizika cizoměnového (zejm. eurového) financování, neboť úvěrové instituce v mezidobí souladu s očekáváním dohledu ČNB posilovaly svá cizoměnová likvidní aktiva. Nedostatky v postupech řízení rizika likvidity a financování byly v roce 2025 řešeny prostřednictvím kvalitativních požadavků na zlepšení procesů v této oblasti.

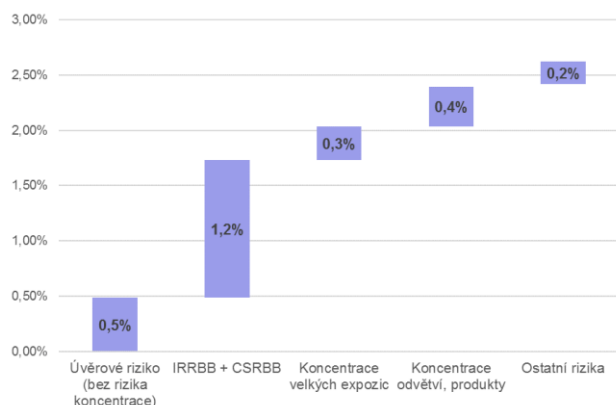
Součástí hodnocení SREP je také **posouzení obchodních modelů a strategií (požadavek ve výši 0,1 %)** jednotlivých úvěrových institucí z pohledu jejich životaschopnosti a udržitelnosti v dalších letech. Ziskovost sektoru úvěrových institucí zůstává velmi dobrá. Klíčovým zdrojem zisku je nadále úrokový zisk, který v roce 2025 rostl zejména vlivem navyšování objemu úvěrového portfolia a pokračujícího refixování úrokových sazeb z úvěrů. Významným faktorem růstu byl také zisk z poplatků a provizí, zejm. v souvislosti s prodejem investičních produktů v prostředí klesajících depozitních úrokových sazeb a dále vyšší transakční aktivitou klientů. K dobré ziskovosti přispěla i velmi nízká úroveň ztrát ze znehodnocení pohledávek, v níž se kromě přetrvávající dobré kvality úvěrových portfolií projevovalo také postupné rozpouštění opravných položek natvořených v období vysoké inflace ke krytí rizik souvisejících s nárůstem životních resp. provozních nákladů klientů a vyšší dluhovou službou po refixaci úrokových sazeb. Na ziskovost příznivě působí i relativně vysoká úroveň nákladové efektivnosti měřené poměrem nákladů a příjmů s hodnotou pro sektor kolem 45 %. Přesto některé úvěrové instituce čelí výzvě souvisejícím se schopností udržet ve střednědobém a dlouhodobém horizontu adekvátní ziskovost, a to např. z titulu omezené diverzifikace či objemu zdrojů a aktivit generujících udržitelné výnosy ve spojení s výší nákladů na financování. K dalším výzvě patří schopnost se průběžně přizpůsobovat měnícímu se prostředí, které je charakterizováno digitální transformací a dopady klimatických změn.

Kromě výše uvedených rizik byly v rámci procesu SREP vyhodnocovány také další faktory, které jsou již více specifické pro jednotlivé úvěrové instituce. Jednalo se např. o požadavky P2R stanovené ke krytí nedostatků v řídicím a kontrolním systému identifikovaných v rámci kontrol na místě, vč. nedostatků v oblasti nastavení systému pro zamezování praní špinavých peněz či v oblasti odborné péče, a to mj. ve spojení se zvýšeným reputačním rizikem dané instituce.

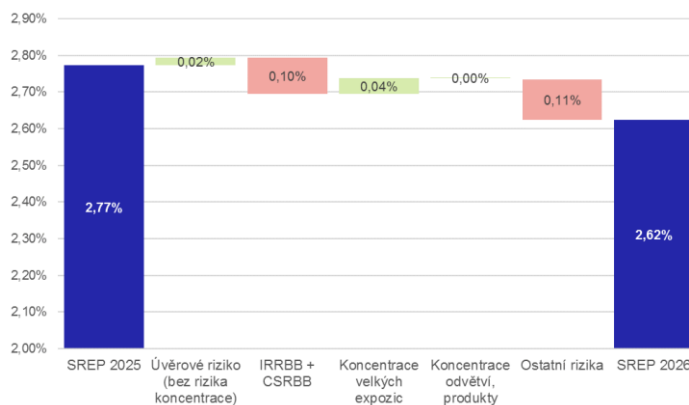
⁶ Rizika spojená s obchodním portfoliem jsou pokryta požadavkem k tržnímu riziku dle Pilíře 1.

Průměrný požadavek P2R vážený objemem rizikově vážených expozičních jednotlivých úvěrových institucí činil 2,6 %, což je o 0,2 p. b. méně než v předchozím roce. Ke snížení došlo zejména z důvodu nižšího kapitálového požadavku alokovaného k úrokovému riziku bankovního portfolia a ke krytí rizik plynoucích z nedostatků v řídicích a kontrolních systémech. Na úrovni jednotlivých úvěrových institucí došlo ke změnám P2R oběma směry v souvislosti s vývojem jejich rizikových profilů. Z grafu 10, který znázorňuje strukturu P2R podle jednotlivých hodnocených rizik, je patrné, že rozhodující část P2R představují požadavky ke krytí úrokového rizika bankovního portfolia, úvěrového rizika a rizika koncentrace.

Graf 10 – Struktura P2R pro rok 2026 (průměrné hodnoty vážené objemem rizikově vážené expozice)

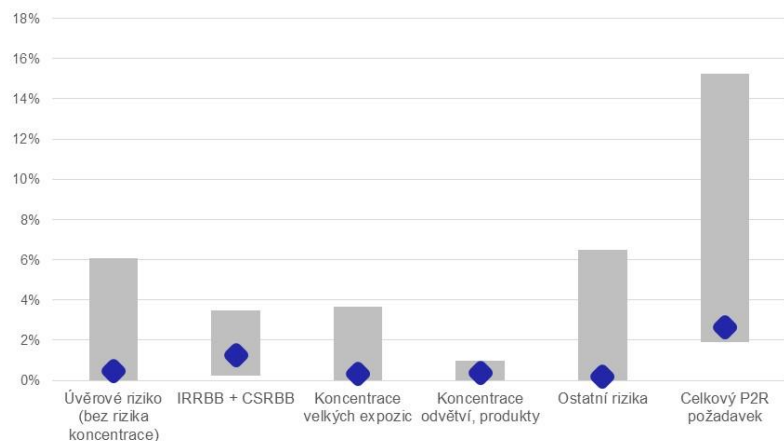


Graf 11 – Meziroční změna struktury P2R (průměrné hodnoty vážené objemem rizikově vážené expozice)



Ve srovnání s procesem SREP, který probíhal v roce 2024, došlo k mírnému snížení požadavků k úrokovému riziku bankovního portfolia, což souvisí s vývojem úrokového prostředí a úrokových pozic úvěrových institucí v uvedeném období (pokles a následná stabilizace tržních úrokových sazeb). Ke snížení došlo také v případě požadavků ke krytí nedostatků v řídicím a kontrolním systému (viz výše). Naopak k mírnému nárůstu P2R došlo u rizika velkých expozic⁷, mj. v souvislosti s nárůstem financování klientů z obranného průmyslu (graf 11).

Graf 12 – Rozpětí P2R u jednotlivých bank (modrý bod odpovídá váženému průměru)



V případě velkých bank činila průměrná vážená hodnota P2R 2,3 %, u středních bank 3,4 % a u malých bank a poboček ze zemí mimo EU 6,7 %. Výši průměrných příspěvků jednotlivých rizik podle skupiny bank znázorňuje tabulka 2.

⁷ Za velkou expozici je považována expozice vůči ekonomicky spjaté skupině osob přesahující 10 % kapitálu instituce.

Tabulka 2 – Struktura P2R pro rok 2026 podle skupin bank (průměrné hodnoty vážené objemem rizikově vážené expozice)

	Úvěrové riziko (bez rizika koncentrace)	IRRBB + CSRBB	Koncentrace velkých expozic	Koncentrace odvětví, produkty	Ostatní rizika	Celkový požadavek P2R
Banky celkem	0,5%	1,2%	0,3%	0,4%	0,2%	2,6%
Velké banky	0,5%	1,3%	0,2%	0,3%	0,1%	2,3%
Střední banky	0,5%	1,0%	0,5%	0,7%	0,8%	3,4%
Malé banky	1,6%	2,1%	1,5%	0,8%	0,8%	6,7%

V souhrnu za všechny úvěrové instituce představovaly kapitálové požadavky P2R stanovené pro rok 2026 v absolutním vyjádření kapitál ve výši 80,7 mld. Kč⁸, přičemž ve srovnání s předchozími požadavky platnými pro rok 2025 došlo ke snížení celkového požadovaného kapitálu k rizikům nekrytým v rámci Pilíře 1 zhruba o 6,2 mld. Kč.

P2G

Kromě stanovení nové výše P2R dohled v rámci procesu SREP opětovně vyhodnotil potřebu stanovení pokynu k držení dodatečného kapitálu v rámci Pilíře 2 (P2G), který by instituce měly udržovat nad rámec celkových kapitálových požadavků (vč. kapitálových rezerv) ke krytí rizik plynoucích z významně nepříznivých makroekonomických scénářů.

Vzhledem k tomu, že k 1. 1. 2025 došlo k implementaci novely o kapitálových požadavcích označované jako CRR 3, která přinesla relativně významné změny ve výpočtech požadavků, nebyly s ohledem na kapacitní náročnost přechodu na nová pravidla a potenciálním problémům s konzistentností dat v roce 2025 realizovány dohledové zátěžové testy, v nichž banky počítají dopady vývoje makroekonomických scénářů na základě zadání ČNB (tzv. bottom-up přístup).⁹ Rozhodování o potřebě stanovení P2G a jeho konkrétní výše pro jednotlivé banky bylo proto v roce 2025 založeno primárně na vyhodnocení tzv. makrozátěžových testů, v nichž ČNB s využitím dostupných dat sama vyhodnocuje odolnost jednotlivých bank a bankovního sektoru jako celku (tzv. top-down přístup).

Pro určení výše P2G je východiskem porovnání poklesu kapitálových poměrů bank v nepříznivém scénáři zátěžového testu s výší kapitálových rezerv, které jsou určené ke krytí rizik souvisejících s nepříznivým, resp. cyklickým ekonomickým vývojem¹⁰ tak, aby ani v nepříznivém scénáři nedošlo ke snížení kapitálového poměru bank pod úroveň souhrnu požadavků Pilíře 1 a 2 a případné kapitálové rezervy pro systémově významné instituce.

Na úrovni jednotlivých bank byla na základě uvedeného přístupu identifikována potřeba stanovení P2G pouze v případě jedné instituce, a to ve výši 1 % rizikově vážených expozic.¹¹

⁸ Dle objemu rizikově vážených aktiv k 30. 9. 2025.

⁹ Metodologie dohledových zátěžových testů vychází z pravidel Evropského orgánu pro bankovnínictví (EBA, European Banking Authority) pro zátěžové testy bank v EU (EU-wide stress test) upravených o specifika bankovního systému ČR. Další kolo dohledových zátěžových testů je realizováno v 1. pololetí 2026.

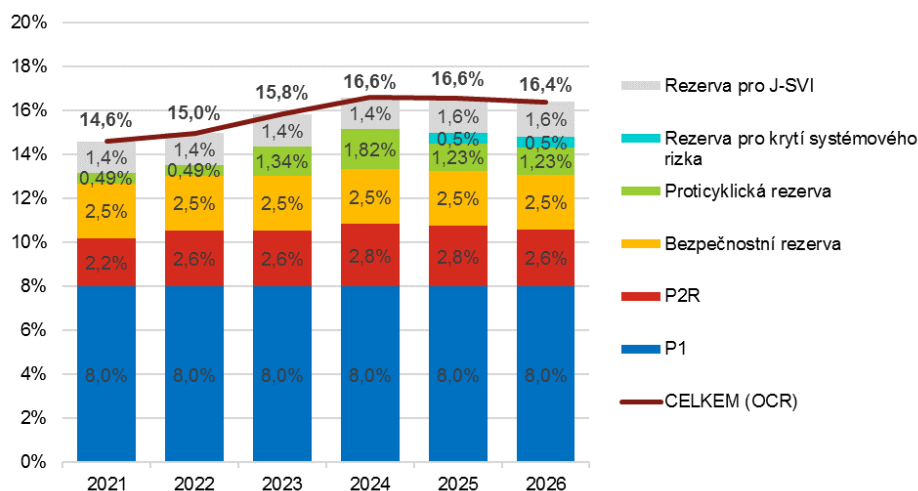
¹⁰ [Bezpečnostní kapitálová rezerva](#) (2,5 %), [proticyklická kapitálová rezerva](#) (1,25 % pro expozice v ČR, platná od 1. 7. 2024) a kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika (0,5 %, platná od 1. 1. 2025).

¹¹ V předchozím roce se jednalo o dvě instituce s P2G ve výši 1 % rizikově vážených expozic.

Nové hodnoty P2R a P2G jsou platné od 1. 1. 2026. Kapitál vyhrazený pro plnění P2R musí být tvořen minimálně z 56,25 % nejkvalitnějším kmenovým kapitálem tier 1 (CET1) a minimálně ze 75 % kapitálem tier 1. Kapitál vyhrazený pro plnění P2G musí být celý tvořen kapitálem CET 1, stejně jako kapitálové rezervy.

Strukturu kapitálových požadavků (bez P2G, který není požadavkem) a jejich vývoj v posledních letech znázorňuje graf 13.

Graf 13 – Vývoj struktury celkového kapitálového požadavku



Nad rámec uvedených kapitálových požadavků dohled ČNB od úvěrových institucí očekává udržování dostatečné manažerské rezervy, která by měla zajistit plnění kapitálových požadavků při zohlednění běžné volatility jejich kapitálového poměru z důvodu realizace nových obchodů, rekaliibrace parametrů interních modelů apod.¹²

KVALITATIVNÍ POŽADAVKY

Kromě dodatečných požadavků na kapitál dohled úvěrovým institucím v rámci procesu SREP komunikuje také **kvalitativní požadavky, které jsou zaměřeny jak na zkvalitnění jejich řídicích a kontrolních systémů a systémů řízení rizik, tak na úpravu postupů v oblasti prevence legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.** Přestože většina požadavků na nápravu případných nedostatků v těchto oblastech je institucím sdělována bezprostředně po jejich identifikaci (zpravidla v návaznosti na ukončené kontroly na místě), ty nejvýznamnější z nich se mohou rovněž promítnout do SREP rozhodnutí dohledu ČNB. Od institucí je pak v této souvislosti požadováno přijetí adekvátních nápravných opatření k odstranění zjištěných nedostatků a pravidelné předkládání informací o průběhu jejich realizace.

¹² U bank se stanoveným P2G lze výši manažerské rezervy snížit o P2G, a to i vzhledem k lepší struktuře kapitálu požadované ke krytí P2G.

3. RIZIKA PRO ROK 2026 A PRIORITY DOHLEDU

RIZIKOVÉ FAKTORY PRO ROK 2026 A JEJICH MOŽNÉ DOPADY NA RIZIKOVÝ PROFIL ÚVĚROVÝCH INSTITUCÍ

Rok 2026 se očekává ve znamení pokračujícího růstu tuzemské ekonomiky podpořené zejména vyšší spotřebou domácností v důsledku rostoucích reálných příjmů a nadále nízké, byť mírně narůstající nezaměstnanosti. Rizika plynoucí z předchozího období vysoké inflace a ze zvýšených úrokových sazeb se v portfoliích úvěrových institucí významněji nematerializovala, nicméně část dopadů se může projevit až s určitým odstupem, a to i s ohledem na pokračující proces refixací nízko úročených hypoték na vyšší úrokovou sazbu. Makroekonomické prostředí, ve kterém úvěrové instituce působí, zůstává nadále poznamenáno zvýšenými riziky a nejistotami, kterými jsou zejména

- pokračující geopolitická nestabilita a konflikty v různých částech světa ovlivňující globální trhy, včetně cen energetických komodit a dalších surovin a fungování dodavatelsko-odběratelských řetězců,
- nejistý výhled ekonomik EU,
- sekundární dopady cel uvalených ze strany USA na různé země (možné navýšení vývozu z Číny a dalších zemí a z toho plynoucí dopady na producenty a jejich dodavatele v EU),
- nejistota ohledně dalšího vývoje v jednotlivých průmyslových odvětvích (ať už vlivem změny preferencí zákazníků, technologických změn nebo nadměrné závislosti na globálních dodavatelských řetězcích),
- rizika spojená s transformací ekonomiky v souvislosti s probíhající dekarbonizací,
- digitalizace a technologické inovace (včetně rychlého rozvoje generativní umělé inteligence).

Postupující klimatická změna a přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku přináší pro úvěrové instituce dodatečná rizika jak fyzického (např. dopad extrémních projevů počasí či dlouhodobých změn klimatu na hodnotu zástav), tak přechodového charakteru (např. nárůst rizika nesplacení u klientů z odvětví více závislých na fosilních palivech z titulu vysokých investičních nákladů na dekarbonizační opatření a možného snížení konkurenceschopnosti ve srovnání s producenty z jiných částí světa), a současně představují strategickou výzvu a obchodní příležitosti (např. financování investic do energetických úspor, investic do inovací a technologií pro dekarbonizaci apod.).

Obdobně i rychlý rozvoj umělé inteligence a robotizace představuje pro úvěrové instituce významné příležitosti i hrozby. Na jedné straně umožňuje její využití automatizaci některých procesů, či zlepšení zákaznické zkušenosti, což může vést k vyšší efektivitě a ziskovosti. Na druhé straně přináší rizika spojená s transparentností rozhodnutí, kybernetickou bezpečností a plněním regulatorních požadavků. Umělá inteligence současně zásadně mění trh práce, kdy automatizace rutinních činností postupně vede k zániku některých administrativních a analytických pozic, což může zvýšit nezaměstnanost v těchto segmentech a působit na nárůst objemu nesplacených úvěrů. Rozvoj robotizace podpořený novými možnostmi umělé inteligence může vést ke změnám ve výrobních procesech s dopadem na jednotlivé firmy i jejich zaměstnance. Současně však vzniknou nové profese zaměřené na správu, audit a vývoj umělé inteligence a celkově se bude zvyšovat tlak na rekvalifikaci a adaptaci pracovní síly.

Kybernetické riziko je v současnosti považováno za nejvýznamnější složku operačního rizika a jeho význam dále roste v souvislosti s digitalizací a technologickými inovacemi. Tento trend umocňuje i aktuální geopolitická situace, která zvyšuje pravděpodobnost kybernetických útoků. Další oblastí, která nadále významně ovlivňuje operační i reputační riziko, je AML/CFT, tedy prevence praní špinavých peněz a financování terorismu. Současně nelze podceňovat ostatní podkategorie operačního rizika, protože i u nich dochází k nárůstu expozice – například podvody v platebním styku nebo škody na fyzickém majetku způsobené extrémními klimatickými jevy. Vzhledem k tomu, že

některým událostem operačního rizika nelze zcela zabránit, zejména těm s nízkou frekvencí, ale vysokým dopadem, je klíčové investovat do posilování provozní odolnosti a schopnosti rychle obnovit kritické činnosti.

V oblasti úrokového rizika bankovní knihy a rizika financování mohou úvěrové instituce nadále (a to i navzdory stabilizaci měnověpolitických sazeb) čelit změně chování klientů ve smyslu jejich větší citlivosti na úrokovou sazbu depozit a zvýšené míře investování jejich volných prostředků do investičních instrumentů (což je patrné i z nárůstu aktiv pod správou bank umístěných v investičních společnostech apod.). Tento trend vede k postupné erozi báze stabilních depozit domácností, která jsou hlavním zdrojem pro financování dlouhodobých aktiv, respektive nárůstu nákladů spojených s udržení depozitní báze. Kombinace tohoto vývoje s přetrvávajícím zájmem o dlouhodobé financování ze strany klientů (zejm. hypoteční úvěry a financování komerčních nemovitostí) nadále zvyšuje riziko financování (schopnost institucí získat dostatečné zdroje za dlouhodobě přijatelných podmínek, tj. zejména úrokových sazeb) i úrokové riziko bankovní knihy (nutnost většího než předpokládaného zvyšování úrokových sazeb, popř. nutnost zvýšit úrokové sazby u většího než očekávaného objemu depozit).

Riziko korunové likvidity bude nejspíše ovlivněno pouze omezeně, a to díky poměrně solidní likviditní pozici všech tuzemských úvěrových institucí. V důsledku výše zmíněného poklesu objemu stabilních retailových depozit lze nicméně do budoucna očekávat postupný tlak na hodnotu ukazatele LCR (Liquidity Coverage Ratio).

Zvýšenou pozornost bude dohled i nadále věnovat řízení rizika financování v hlavních cizích měnách, a to zejména v návaznosti na bankami v předchozích letech vybudovaná významná úvěrová portfolia v eurech. V této oblasti však oproti předchozímu období došlo k posílení eurového stabilního financování zejm. prostřednictvím emisí dluhopisů pro účely plnění minimálního požadavku na kapitál a závazky (MREL).

Dohled bude také sledovat koncentraci financování od subjektů veřejného sektoru. Iniciativy směřující ke cash pooling u finančních prostředků státu, obcí, krajů a státních institucí v ČNB mohou vést k vlivu na strukturu financování u úvěrových institucí s vyšší mírou těchto zdrojů.

PRIORITY DOHLEDU

S ohledem na výše uvedené a na skutečnost, že aktuální úroveň materializovaných ztrát institucí je i nadále poměrně nízká (což se mimo jiné projevuje vysokou kapitálovou přiměřeností, nízkým podílem nevýkonných úvěrů a vysokými hodnotami regulačních ukazatelů likvidity a financování), jsou priority dohledu pro následující období zaměřeny na další posilování řídicího a kontrolního systému institucí, zejm. pak na

- schopnost institucí včas identifikovat nově vznikající rizika a vyhodnocovat jejich významnost, jakožto i změny významnosti rizik dříve identifikovaných, a výsledky z tohoto vyhodnocování odpovídajícím způsobem promítat při řízení rizik,
- schopnost institucí provádět zátěžové testy a analýzy citlivosti s využitím široké škály interních a externích dat a využít jejich výsledky pro nastavení svého rizikového apetitu, strategie a obchodních plánů,
- adekvátnost a konzervativnost metod a modelů, vč. jejich parametrů, používaných pro řízení rizik v úvěrových institucích (a to zejména s ohledem na skutečnost, že historická pozorování nemusí dostatečně zachycovat nově vznikající rizika a míru zranitelnosti),
- dostatečnost opravných položek, rezerv a rovněž vnitřně stanoveného kapitálu (ICAAP) s ohledem na současná i budoucí rizika, kterým úvěrové instituce jsou nebo mohou být vystaveny,
- realizaci nápravných opatření k odstranění nedostatků identifikovaných v rámci dohledové činnosti, popř. interního a/nebo externího auditu, a to v požadovaném čase a odpovídající kvalitě,
- posilování kybernetické a provozní odolnosti institucí a

- důsledné řízení rizik spojených s legalizací výnosů z trestné činnosti a financováním terorismu.

OČEKÁVÁNÍ DOHLEDU OD ÚVĚROVÝCH INSTITUCÍ

S ohledem na výše uvedené ČNB očekává, že se úvěrové instituce ve svých procesech řízení rizik zaměří zejména na

- zvýšení pozornosti úvěrových institucí směrem k rizikům a rizikovým faktorům, které mohou ohrozit budoucí rizikovou pozici instituce, namísto sledování a rozhodování na základě ukazatelů zohledňujících uplynulý vývoj (např. ukazatele podílu nevýkonných úvěrů, kapitálových poměrů, LCR, NSFR atd.),
- zohledňování výsledků citlivostních analýz a zátěžových testů v systému řízení rizik, a to ve všech procesech řízení rizika (mimo jiné v řízení úvěrového rizika na portfoliové úrovni a v posuzování úvěruschopnosti, cenotvorbě, monitoringu a vymáhání úvěrů),
- zlepšování procesů zpracování a využívání dat (v běžných i nepříznivých podmínkách) se zaměřením na použitelnost, včasnost, kvalitu a přiměřenost informací pro rozhodování o přijímaných rizicích a pro vyhodnocování souladu vývoje rizik s očekáváním na všech manažerských úrovních (tj. včetně členů představenstva a dozorčí rady) a rovněž pro orgány dohledu,
- udržování dostatečně obezřetné výše opravných položek, rezerv a rovněž vnitřně stanovaného kapitálu (ICAAP) s ohledem na současná i budoucí rizika, kterým úvěrové instituce jsou nebo mohou být vystaveny,
- zohlednění vývoje klientských netermínovaných depozit (úrokové struktury, konkurenčního prostředí, změn chování klientů atd.) v modelech používaných při řízení rizika likvidity a financování a úrokového rizika bankovní knihy a zohlednění výstupů analýz možných dopadů různých scénářů vývoje (včetně nepříznivých) a změn parametrů používaných v těchto modelech v řízení rizik (včetně nastavení rizikového apetitu úvěrové instituce a navazujícího systému limitů),
- stanovení vlastních odtokových faktorů pro interní nástroje rizikového apetitu pro riziko likvidity, a to zejména s ohledem na strukturu depozit a její změny,
- zvyšování digitální a provozní odolnosti a připravenosti na případnou obnovu kritických činností v souladu s nařízením o digitální provozní odolnosti (DORA),
- další rozvoj postupů a nástrojů v oblasti řízení rizik spojených s legalizací výnosů z trestné činnosti a financováním terorismu.

4. ZÁVĚR

Požadavky plynoucí z hodnocení SREP provedeného v roce 2025 a očekávání, resp. priority dohledu ČNB na další období byly jednotlivým úvěrovým institucím sdělovány v průběhu 4. čtvrtletí 2025. Platnost požadavků je zpravidla jeden rok s tím, že v případě významnějších změn v rizikovém profilu jednotlivých institucí (vlivem idiosynkratických nebo systémových faktorů) dohled ČNB operativně přistupuje k přehodnocení jednotlivých kvantitativních či kvalitativních požadavků.